

Briselē, 2.6.2020.
COM(2020) 220 final

2020/0097 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Priekšlikuma nolūks ir ieviest dažas mērķtiecīgas izmaiņas Lēmumā Nr. 1313/2013/ES (“lēmums”) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (“Savienības mehānisms”), kura ietvaros Eiropas Savienība atbalsta, koordinē un papildina dalībvalstu darbību civilās aizsardzības jomā, lai Savienībā un ārpus tās novērstu dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, sagatavotos tām un reaģētu uz tām. Šis priekšlikums balstīts uz solidaritātes un kopējas atbildības principiem, un tā vispārējais mērķis ir nodrošināt, ka Savienība var sniegt labāku atbalstu iedzīvotājiem krīzēs un ārkārtējās situācijās Eiropā un ārpus tās.

Šā priekšlikuma pamatā ir Eiropas Parlamenta un Padomes līdz šim panāktais progress Komisijas priekšlikuma COM(2019) 125 *final*¹ izskatīšanā un apspriešanā.

Savienības mehānisms ir izrādījies lietderīgs līdzeklis, ar ko mobilizēt un koordinēt palīdzību, ko sniedz iesaistītās valstis, reaģējot uz krīzēm gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās, un tas ir reāls pierādījums Eiropas solidaritātei. Tāpat Savienība, izmantojot Ārkārtas atbalsta instrumentu, uz laiku atvieglos pacientu un medicīniskā personāla pārvietošanu starp dalībvalstīm. Tas ir būtisks ieguldījums, kas, ņemot vērā darbību pārrobežu dimensiju, dod konkrētus rezultātus. Tomēr Covid-19 pandēmija, atklājot pašreizējā regulējuma nepilnības, ir parādījusi, ka Eiropas Savienībai jābūt labāk sagatavotai liela mēroga ārkārtējām situācijām. Mūsu valstu sabiedrība ir savstarpēji saistīta un saskaras ar vienu un to pašu ārkārtējo situāciju, un tas, ka tādā situācijā mums bija grūtības sniegt savstarpēju palīdzību, apliecina, ka ir vajadzīga pastiprināta rīcība Savienības līmenī, kā prasīts arī Eiropadomes 2020. gada 26. marta kopīgajā paziņojumā.

Savienības mehānisms pašlaik pilnībā balstās uz dalībvalstu resursiem. Pēdējos mēnešos pierādījies, ka šī Eiropas savstarpējās solidaritātes sistēma kļūst nestabila, ja visas dalībvalstis vai to lielākā daļa vienlaicīgi saskaras ar vienu un to pašu ārkārtējo situāciju, un tādēļ tās nevar viena otrai piedāvāt palīdzību. Šādos liela mēroga ārkārtējo situāciju gadījumos ar smagām sekām Savienība pašlaik nespēj ar savu rīcību pietiekami labi aizpildīt šo kritisko nepietiekamību. Lai Savienības mehānisms varētu nodrošināt efektīvu Savienības vispārējo reakciju uz liela mēroga ārkārtējām situācijām, tam vajadzīga lielāka elastība un autonomija rīkoties Savienības līmenī situācijās, kad dalībvalstis pārslozdes dēļ to nevar.

Komisija ierosina pilnībā izmantot ES budžeta pilnvaras, lai mobilizētu investīcijas un jau ātrāk piešķirtu finansiālo atbalstu izšķirošajos pirmajos atveseļošanas gados. Minētie priekšlikumi ir balstīti uz:

- neparedzētu gadījumu Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu kā ārkārtas pasākumu, kas balstīts uz LESD 122. pantu un kura finansējuma pamatā būs priekšlikumā lēmumam par pašu resursiem paredzētais pilnvarojums. Ar tā līdzekļiem varēs īstenot ātras rīcības pasākumus, kas vajadzīgi iztikas līdzekļu aizsardzībai, profilakses uzlabošanai un noturības stiprināšanai un ekonomikas atveseļošanai pēc krīzes;
- pastiprinātu daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

¹ COM(2019) 125 final, 7.3.2019.

Ņemot vērā šo kontekstu, Komisija ierosina spēkā esošo Savienības mehānisma tiesību aktu mērķtiecīgu pārskatīšanu, lai novērstu svarīgākās problēmas, ar kurām pašlaik saskaras Savienības mehānisms. Izmaiņas nodrošinās Savienības mehānismam iespēju darboties efektīvāk un lietderīgāk, aizpildīs esošo nepietiekamību un daudziem glābs dzīvību. Konkrēti tas nozīmē, ka šajā priekšlikumā iekļauto izmaiņu nolūks ir sasniegt šādus mērķus:

- a) stiprināt pārnozaru un sabiedrības sagatavotības pieeju pārrobežu katastrofu riska pārvaldībai, cita starpā Eiropas līmenī nosakot pamatscenāriju un plānošanas elementus, ņemot vērā to, kā klimata pārmaiņas ietekmē katastrofu risku;
- b) nodrošināt, ka Komisija var tieši iepirkt pietiekamu *rescEU* spēju drošības tīklu;
- c) nodrošināt Komisijai loģistikas spēju sniegt daudzfunkcionālus gaisa pārvadājumu pakalpojumus ārkārtējās situācijās un nodrošināt savlaicīgu palīdzības transportēšanu un sniegšanu;
- d) izstrādāt elastīgāku sistēmu reaģēšanai uz liela mēroga ārkārtējām situācijām;
- e) pastiprināt Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centra operatīvās koordinācijas un uzraudzības funkciju, lai atbalstītu ES ātru un efektīvu reakciju dažādās krīzes situācijās Savienībā un ārpus tās, papildinot esošos krīzes reaģēšanas mehānismus un ievērojot starp iestādēm spēkā esošo kārtību;
- f) padarīt iespējamā lielākas investīcijas sagatavotībā Savienības līmenī un vēl vairāk vienkāršot budžeta izpildi;
- g) padarīt iespējamu atveseļošanas un noturības pasākumu īstenošanu saskaņā ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu, izmantojot Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta finansējumu, kas veido ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

Pastiprinātais Savienības mehānisms nodrošinātu Savienībai un dalībvalstīm iespēju būt labāk sagatavotām un ātri un efektīvi reaģēt uz nākotnes krīzēm, jo īpaši uz krīzēm ar smagām sekām, kas var izpausties mūsu valstu ekonomikas un sabiedrības funkciju traucējumos, kā to izteikti pieredzējām Covid-19 krīzes situācijā. Katastrofu seku novēršana un samazināšana līdz minimumam ar labāku sagatavotību ilgtermiņā ir izmaksu ziņā efektīvāka nekā reaģēšana, jo īpaši ņemot vērā to, kā klimata pārmaiņas un vides degradācija palielina katastrofu risku pasaulē un Savienībā.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Eiropa ir atbildīga par solidaritātes apliecināšanu un atbalsta sniegšanu tiem, kam tā ir vajadzīga. Solidaritāte, kas ir Lēmuma Nr. 1313/2013/ES pamatā, tiks pastiprināta ar šo priekšlikumu — līdz ar kopīgas atbildības un savstarpējas pārskatatbildības principiem.

Šis priekšlikums balstās uz pozitīvajiem rezultātiem, kurus līdz šim ir sniedzis esošais satvars, un tā nolūks ir novērst minētā satvara trūkumus, paredzot pastiprinātus noteikumus, lai tādējādi turpinātu atbalstīt, koordinēt un papildināt dalībvalstu rīcību šajā jomā.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Pasākumi, kas paredzēti saskaņā ar pārskatīto Savienības mehānismu, ir saskaņoti ar Savienības visaptverošo mērķi, proti, nodrošināt, ka visas attiecīgās Savienības politikas jomas un instrumenti palīdz stiprināt Savienības spējas katastrofu riska pārvaldības jomā, izmantojot “visu apdraudējumu” pieeju, no reaģēšanas un seku novēršanas līdz katastrofu novēršanai.

Konkrēti, īpaša uzmanība tiek veltīta tam, lai nodrošinātu ciešu koordināciju un saskanību ar darbībām, ko veic saskaņā ar citām Savienības politikas jomām un instrumentiem un kuru mērķis jo īpaši ir sargāt cilvēku dzīvību, novērst un atvieglot cilvēku ciešanas un aizsargāt cilvēka cieņu, cita starpā novērst, līdz minimumam samazināt un risināt klimata pārmaiņu negatīvās sekas.

Īpaši svarīga ir koordinācija ar jauno Savienības programmu “ES Veselība”. Savienības mehānisms koncentrēsies uz tiešajām reaģēšanas spējām krīzes situācijā, kurām ārkārtējā situācijā nekavējoties jābūt gatavībā un pieejamām, savukārt programmā “ES Veselība” būs ietvertas strukturālas, liela mēroga rezerves, cita starpā rīcībai gatava medicīniskā personāla un ekspertu rezerve, un veselības aprūpes sistēmu noturība. Minētie resursi būs izšķiroši svarīgi koordinētai reaģēšanai krīzes situācijā Savienības līmenī.

Turklāt šajā priekšlikumā ir paredzēti budžeta resursi, kas vajadzīgi, lai atbalstītu Savienības darbības civilās aizsardzības jomā, jo īpaši nostiprinot Savienības mehānismu. Šis mehānisms palīdz sasniegt vispārējo mērķi par “Eiropu, kas aizsargā”, kā minēts Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei “Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada”. Saskaņā ar jauno daudzgadu finanšu shēmas priekšlikumu finansējums, kas saistīts ar civilo aizsardzību, ir iekļauts vienā izdevumu kategorijā: 5. izdevumu kategorijā “Noturība, drošība un aizsardzība”. Konkrētais kopums “Noturība un reaģēšana krīzes situācijā” ietvers gan civilās aizsardzības iekšējo, gan ārējo dimensiju.

Šā priekšlikuma mērķus pašlaik nevar sasniegt ne ar vienu leģislatīvu aktu citos Savienības politikas virzienos. Tāpēc darbībām šajā jomā arī nevajadzētu pārklāties.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 196. pants un 322. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Komisijai ir atbalsta kompetence civilās aizsardzības jomā. Dalībvalstis joprojām uzņemas galveno atbildību attiecībā uz katastrofu novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu uz tām. Savienības mehānisms tika izveidots, jo liela mēroga katastrofas var pārsniegt ikvienas dalībvalsts reaģēšanas spējas, ja tā rīkotos viena pati. Civilās aizsardzības mehānisma pamatā ir labi koordinētas un ātras savstarpējas palīdzības sniegšana dalībvalstu starpā.

Dalībvalstis, darbojoties atsevišķi, nevar pietiekami labi īstenot priekšlikuma mērķus. Savienības rīcība šajā jomā ietver tādu situāciju pārvaldību, kurām piemīt izteikts pārrobežu un vairāku iesaistīto valstu komponents, un tādēļ tām noteikti nepieciešama vispārēja koordinācija un saskaņota rīcība, kas pārsniedz valstu līmeni.

Covid-19 uzliesmojums ir parādījis, ka nopietnās ārkārtējās situācijās, kuru mērogs un tvērums skar visu Eiropas Savienību, ir vajadzīga kolektīva, koordinēta un steidzama reakcija, lai novērstu sašķeltu pieeju, kas mazinātu Savienības reakcijas efektivitāti. Ņemot vērā steidzamās prasības piesaistīt resursus pietiekamā apjomā un izmantot tos visās dalībvalstīs, pamatojoties uz šo valstu vajadzībām, ir nepieciešams, lai Savienība rīkotos sadarbībā ar dalībvalstīm. Šādu ārkārtējo situāciju globālā dimensija un sekas prasa koordinētu rīcību, kas nodrošina ātru un efektīvu katastrofu seku mazināšanu, kā arī novērš šādu katastrofu atkātošanos.

Ņemot vērā ieguvumus, kas izpaužas kā cilvēku upuru skaita, kā arī vides, ekonomikas un materiālo postījumu apmēra, kā arī sociālās ietekmes samazinājums, priekšlikums nodrošina skaidru ES pievienoto vērtību.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikumā paredzēts vienīgi tas, kas nepieciešams mērķu sasniegšanai. Ar priekšlikumu tiek novērsta nepietiekamība, kas konstatēta kopš Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma (ES) 2019/420, ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu, pieņemšanas, un ierosināti risinājumi saskaņā ar Padomes un Eiropas Parlamenta piešķirto pilnvarojumu.

Administratīvais slogs Savienībai un dalībvalstīm ir ierobežots un nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu priekšlikuma mērķus.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Priekšlikums lēmumam, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu laikus pieņemt, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

Ietekmes novērtējums

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts. Tomēr priekšlikumā ir ņemtas vērā Covid-19 uzliesmojuma laikā gūtās provizoriskās atziņas, kas apkopotas ciešā sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām gan valstu, gan Savienības līmenī, tādējādi veicinot ierosinātās politikas ietekmes rūpīgi izvērtēšanu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Ierosinātie grozījumi ir ar mērķtiecīgu tvērumu un būtību, līdzsvaro dalībvalstu intereses un ir samērīgi ar operatīvi nepieciešamo.

Vispārīgāk runājot, šā priekšlikuma mērķis ir izveidot elastīgāku sistēmu, kas nodrošinātu, ka reaģēšana uz katastrofām ir ātra un vienkārši pielietojama, tādējādi nodrošinot, ka dalībvalstis vajadzības gadījumā var piekļūt Savienības mehānisma sniegtajam atbalstam un palīdzībai. Piemēram, nesenās katastrofas ir uzskatāmi apliecinājušas, ka Savienība, iespējams, nav pietiekami aprīkota, lai tiktu galā ar ārkārtējām situācijām, kurām ir plaša mēroga ietekme un kuras vienlaikus skar vairākas dalībvalstis. Šādos apstākļos dalībvalstis, neskatoties uz vēlēšanos palīdzēt, ne vienmēr spēj sniegt palīdzību. Reaģējot uz globālo Covid-19 uzliesmojumu, vairāk nekā 30 valstis (10 dalībvalstis un Savienības mehānisma iesaistītās valstis, kā arī vairāk nekā 20 trešās valstis) lūdza palīdzību ar Savienības mehānisma starpniecību. Savienības mehānisms nespēja pilnībā reaģēt uz lielāko daļu palīdzības lūgumu, kas tika saņemti Covid-19 uzliesmojuma laikā. Komisija vēlas ar šo priekšlikumu panākt labākus un efektīvākus rezultātus līdzīgās situācijās nākotnē. Šādos liela mēroga ārkārtējo situāciju gadījumos ar smagām sekām Savienība pašlaik nespēj ar savu rīcību pietiekami labi

aizpildīt šo kritisko nepietiekamību, jo tai vajadzīga jauda, tiesību un finanšu instrumenti, lai izpildītu arī savu atbalsta kompetenci civilās aizsardzības jomā, kad dalībvalstīs vienlaicīgi ir saspringts stāvoklis un tās nevar viena otrai piedāvāt palīdzību. Lai gan Komisija nekavējoties reaģēja uz uzliesmojumu, izveidojot Savienības medicīniskā aprīkojuma krājumus, pirmais iepirkums tika sākts tikai aptuveni četras nedēļas pēc pirmajiem apstiprinātajiem Covid-19 gadījumiem Eiropā, jo dalībvalstis bija aizņemtas ar ārkārtējās situācijas risināšanu un nespēja nodrošināt *rescEU* spēju ātru iepirkšanu un uzglabāšanu dalībvalstu objektos.

Vienkāršošanas sakarā ir svarīgi ņemt vērā, ka *rescEU* spēju tiešs iepirkums, ko veic Komisija, līdz ar autonomu rīcību Savienības līmenī mazinātu finansiālo un administratīvo slogu dalībvalstīm, kurām nebūtu tieši jāiegādājas, jānomā vai jāņem līzingā attiecīgās spējas, kā tas ir arī Covid-19 uzliesmojuma gadījumā. Jaunā ierosinātā kārtība palīdzētu Komisijai ietaupīt kritiski svarīgo laiku un rīkoties ātrāk, nodrošinot skaidru pievienoto vērtību ārkārtas reaģēšanas pasākumiem, kas veido pamatu ilgtspējīgai ekonomikas atveseļošanai.

Transports, loģistika un sakari ir ikvienas nozīmīgas starptautiskās palīdzības operācijas pamatelementi. Tāpēc Komisija vēlētos pastiprināt noteikumus šajā jomā, lai nodrošinātu, ka Savienība spēj ātri reaģēt uz krīzi.

Netiešas pārvaldības pievienošana budžeta izpildes veidiem arī atvieglotu budžeta izpildi.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Kopējais Savienības civilās aizsardzības mehānismam 2021.–2027. gadā piešķirtais budžets ir 3 455 902 000 EUR (pašreizējās cenās):

1. 1 268 282 000 EUR finansē no DFS 2021.–2027. gadam 5. izdevumu kategorijas “Noturība, drošība un aizsardzība” (jauns 1.a punkts 19. pantā);
2. 2 187 620 000 EUR dara pieejamus no Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta, pamatojoties uz pilnvarojumu, kas paredzēts jaunajā lēmumā par pašu resursiem.

5. CITI ELEMENTI

• Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Tiek piemērots Lēmuma Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu 34. pants. Tajā ir noteikts, ka darbības, par kurām tiek saņemta finansiāla palīdzība, regulāri uzrauga, lai sekotu to īstenošanai. Tajā arī paredzētas vispārīgākas prasības Komisijai attiecībā uz lēmuma piemērošanas izvērtēšanu un starpposma un *ex post* novērtējuma ziņojumu, kā arī paziņojuma par īstenošanu iesniegšanu. Šādu novērtējumu pamatā vajadzētu būt lēmuma 3. pantā izklāstītajiem rādītājiem.

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Ar šo priekšlikumu groza ierobežotu skaitu Lēmuma Nr. 1313/2013/ES pantu, lai sasniegtu iepriekš paskaidrojuma rakstā (1. iedaļā) izklāstītos mērķus.

Covid-19 krīze ir skaidri parādījusi, ka dalībvalstis ir atkarīgas viena no otras spējas agrīnā posmā un ātri reaģēt uz briesmošu ārkārtējo situāciju ar pārrobežu ietekmi ziņā. Šāda savstarpējā atkarība neaprobežojas tikai ar pandēmijām, bet attiecas arī uz virkni liela mēroga katastrofu, kas varētu vienlaicīgi ietekmēt vairākas dalībvalstis. Lai risinātu šīs savstarpējās atkarības problēmas un nodrošinātu labāku sagatavotību Savienības līmenī, ir jāpastiprina kolektīvais darbs noturības pret katastrofām un plānošanas jomā. Šajā nolūkā Komisija

ierosina koordinācijā ar dalībvalstīm izstrādāt Savienības mērķus noturības pret katastrofām jomā un strādāt pie scenāriju plānošanas, cita starpā risinot klimata pārmaiņu ietekmes uz katastrofu risku radītās problēmas.

Lai panāktu, ka *rescEU* nodrošina pietiekamu drošības tīklu gadījumos, kad dalībvalstu spējas ir pārslogotas, Komisijai vajadzētu būt iespējai tieši iepirkt *rescEU spējas*, lai nodrošinātu, ka var izveidot pietiekamu stratēģisko aktīvu drošības tīklu ar mērķi atbalstīt dalībvalstis milzīgas pārslodzes situācijās, piemēram, liela mēroga ārkārtējās situācijās. Tādējādi Komisija nodrošinās saskaņotību un papildināmību starp *rescEU* iepirkumu un citām Savienības darbībām, piemēram, programmu “ES Veselība”.

Pietiekama *rescEU* spēju drošības tīkla, kas var reaģēt uz dažādām ārkārtējām situācijām un ko var izvietot *rescEU* ietvaros, pieejamība tiks panākta, finansējot stratēģiskās spējas un savstarpēji savienotu ārkārtējo situāciju informācijas pārvaldības infrastruktūru.

Šīs stratēģiskās spējas papildinās dalībvalstu spējas un sniegs papildu atbalstu gadījumos, kad dalībvalstis ir pārslogotas, ņemot vērā ārkārtējās situācijas apmēru. Būtu jānodrošina to stratēģiska iepriekšēja izvietošana tā, lai panāktu visefektīvāko ģeogrāfisko pārkļājumu reaģēšanai uz ārkārtējo situāciju, un tās būtu jāpapildina ar vajadzīgo loģistikas, uzglabāšanas un transportēšanas spēju.

Palīdzības uzglabāšanas un transportēšanas spējām vajadzētu būt stratēģiski saistītām vienai ar otru, lai piegāde būtu ātrāka un piegādes ķēde labi darbotos.

Tas, ka ir vajadzīga elastīgāka sistēma reaģēšanai uz liela mēroga ārkārtējām situācijām, ir noskaidrojies kā Covid-19 uzliesmojuma laikā gūtā atziņa. Ar papildu spēju pieejamību un elastīgāku *rescEU* resursu izvietojamību tiktu maksimāli palielināta visa reaģēšanas mehānisma efektivitāte neatkarīgi no vietas, kur rastos vajadzība pēc šādiem resursiem.

Būtu jāpastiprina Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centra operatīvā funkcija nacionālo krīzes centru tīklu vidū, lai atbalstītu Savienības ātru un efektīvu reakciju dažādās krīzes situācijās pašā Savienībā un visā pasaulē, saskaņā ar 2020. gada marta Eiropadomes secinājumiem. Neskarot esošās nozaru agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmas un krīzes reaģēšanas mehānismus, tas jāpanāk, stiprinot saikni ar citām attiecīgām ES līmeņa struktūrām, kas iesaistītas krīžu pārvarēšanā, un stiprinot uzraudzības un agrīnās brīdināšanas funkciju.

Savienības sagatavotības uzlabošana un papildu resursu piešķiršana Savienības mehānismam tiek panākta ar vērienīgu budžetu, lai stiprinātu dalībvalstu un Savienības kolektīvo spēju reaģēt uz katastrofām, vairāk koncentrējoties uz novēršanu un labāku saskaņotību ar citām svarīgām Savienības politikas jomām. Ārkārtas reaģēšanai ir vajadzīga arī pietiekama elastība budžeta izpildē un steidzamu pasākumu pieņemšanā ārkārtējos gadījumos, kad nepieciešama ātra reaģēšana.

Šajā priekšlikumā paredzēts svītrot I pielikumu, kurā pašlaik ir noteiktas relatīvās procentuālās daļas, kas katram Savienības mehānisma pīlāram (novēršana, sagatavotība un reaģēšana) būtu jāsaņem no kopējā finansējuma. Covid-19 uzliesmojumā esam pārliecinājušies, ka I pielikumā minētie procenti acīmredzot nenodrošina pietiekamu elastību, lai Savienība varētu sasniegt noteiktos mērķus. Ārkārtējā situācijā I pielikumā minētais procentuālais sadalījums rada nesamērīgu administratīvo slogu un var ierobežot elastību, kas nepieciešama, lai pielāgotos katastrofas radītajām vajadzībām konkrētajā gadā. Nepieciešamība ieguldīt līdzekļus visos katastrofu riska pārvaldības cikla posmos, novēršanā,

sagatavotībā un reaģēšanā ir stingri ietverta Savienības mehānismā un tiek pastiprināta ar šo priekšlikumu.

Tā kā tiek svītrots I pielikums, būtu jāsvītro arī pašreizējā 19. panta 5. un 6. punkts, jo tie attiecas tieši uz I pielikumā minēto procentuālo sadalījumu.

Rezultātā ar šo priekšlikumu groza arī 30. pantu par Komisijai piešķirto pilnvaru īstenošanu. Lai gan panta būtība paliek nemainīga, tiek svītrotas atsauces uz 19. pantu. 30. pants nav svītrots, lai ņemtu vērā iespēju pieņemt deleģētos aktus.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 196. pantu un 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu ("Savienības mehānisms"), kas reglamentēts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1313/2013/ES⁴, nostiprina sadarbību starp dalībvalstīm un Savienību un veicina koordināciju civilās aizsardzības jomā, lai uzlabotu Savienības reaģēšanu uz dabas un cilvēku izraisītām katastrofām.
- (2) Atzīstot dalībvalstu primāro atbildību novērst dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, sagatavoties tām un reaģēt uz tām, Savienības mehānisms veicina solidaritāti starp dalībvalstīm saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 3. punktu.
- (3) Covid-19 pandēmijas vēl nebijusi pieredze ir parādījusi, ka Savienības efektivitāti krīzes pārvarēšanā ierobežo tās pārvaldības satvara tvērums, kā arī Savienības sagatavotības pakāpe tādu katastrofu gadījumā, kas ietekmē lielāko daļu dalībvalstu.
- (4) Eiropadome 2020. gada 26. marta kopīgajā paziņojumā⁵ un Eiropas Parlaments 2020. gada 17. aprīļa rezolūcijā⁶ aicināja Komisiju iesniegt priekšlikumus par vērienīgāku un plašāku krīžu pārvarēšanas sistēmu Savienībā.

² OV C , , . lpp.

³ OV C , , . lpp.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1313/2013/ES (2013. gada 17. decembris) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (OV L 347, 20.12.2013., 924. lpp.).

⁵ Eiropadomes locekļu kopīgs paziņojums, <https://www.consilium.europa.eu/media/43076/26-vc-euco-statement-en.pdf>.

⁶ Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. aprīļa rezolūcija par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai (2020/2616(RSP)).

- (5) Lai turpmāk, piedzīvojot šādus atgadījumus, mēs būtu labāk sagatavoti, nekavējoties jāīsteno un jāpastiprina Savienības mehānisms.
- (6) Lai uzlabotu novēršanas un sagatavotības plānošanu, Savienībai ciešā sadarbībā ar attiecīgajām zinātniskajām aprindām un nozīmīgiem ekonomikas dalībniekiem būtu jāturpina iestāties par investīcijām katastrofu novēršanā dažādās nozarēs un visaptverošām riska pārvaldības pieejām, kas ir novēršanas un sagatavotības pamatā, ņemot vērā daudzējāda apdraudējuma pieeju, ekosistēmā balstītu pieeju un klimata pārmaiņu iespējamo ietekmi. Tāpēc priekšplānā būtu jāizvirza pārnozaru pieeja un daudzējāda apdraudējuma pieeja, un to pamatā vajadzētu būt Savienības mēroga mērķiem noturības jomā, kuri iekļauti spēju un sagatavotības pamatdefinīcijā. Savienības mēroga mērķu noturības jomā noteikšanā Komisijai jāsadarbojas ar dalībvalstīm.
- (7) Savienības mehānismā arī turpmāk būtu jāizmanto sinerģija ar Eiropas programmu kritiskās infrastruktūras aizsardzībai, un Savienības satvars kritiskās infrastruktūras aizsardzības jomā un noturība būtu jāņem vērā, nosakot šādus Savienības mēroga mērķus noturības jomā.
- (8) Būtu jāturpina stiprināt Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centru (*ERCC*), kas Savienības mērogā 7 dienas nedēļā un 24 stundas diennaktī pilda operatīvā centra funkcijas un kuram ir spējas reāllaikā sekot operācijām un atbalstīt operācijas dažādās ārkārtējās situācijās Savienībā un ārpus tās. Šādai stiprināšanai būtu jāietver labāka *ERCC* koordinācija ar dalībvalstu krīzes pārvarēšanas sistēmām un civilās aizsardzības iestādēm, kā arī ar citām attiecīgām Savienības struktūrām. *ERCC* darbu atbalsta zinātnieku atziņas, ieskaitot Eiropas Komisijas Kopīgā pētniecības centra sniegtās atziņas.
- (9) Savienības mehānismā būtu jāizmanto Savienības kosmosa infrastruktūras, piemēram, Eiropas Zemes novērošanas programma (*Copernicus*), *Galileo*, Eiropas kosmosa situācijas apzināšanas sistēma un *GOVSATCOM*, kas nodrošina svarīgus Savienības līmeņa instrumentus reaģēšanai uz iekšējām un ārējām ārkārtējām situācijām. *Copernicus* avārijas pārvaldības sistēmas sniedz atbalstu *ERCC* dažādās avārijas fāzes no agrīnās brīdināšanas un novēršanas līdz katastrofām un atveseļošanai. *GOVSATCOM* ir jānodrošina droša satelītsakaru spēja, kas īpaši pielāgota valdības lietotāju vajadzībām ārkārtējo situāciju pārvaldībā. *Galileo* ir pirmā globālā satelītnavigācijas un pozicionēšanas infrastruktūra, kas īpaši izstrādāta civilām vajadzībām Eiropā un visā pasaulē un ko var izmantot citās jomās, piemēram, ārkārtējo situāciju pārvaldībā, cita starpā agrīnās brīdināšanas darbībās. Attiecīgie *Galileo* pakalpojumi ietvers ārkārtējo situāciju pakalpojumu, kas, izstarojot signālus, raida brīdinājumus par dabas katastrofām vai citām ārkārtējām situācijām konkrētos apgabalos. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmantot šo pakalpojumu. Ja dalībvalstis nolemj izmantot šo ārkārtējo situāciju pakalpojumu, sistēmas validēšanas nolūkā tām būtu jāidentificē un jāpaziņo Komisijai valsts iestādes, kuras ir kompetentas izmantot minēto pakalpojumu.
- (10) Lai Savienībai būtu operatīvās spējas ātri reaģēt uz liela mēroga ārkārtējām situācijām vai tādām krīzes situācijām kā Covid-19 pandēmija, kuru varbūtība ir maza, taču sekas ir smagas, Savienībai vajadzētu būt iespējai iegādāties, nomāt, ņemt līzīngā *rescEU spējas* vai slēgt par tām līgumus, lai varētu palīdzēt dalībvalstīm, kuras ir pārslogotas liela mēroga ārkārtējās situācijās, saskaņā ar atbalsta kompetenci civilās aizsardzības jomā un īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātām personām. Minētās spējas ir iepriekš

jāizvieto loģistikas centros Savienībā vai stratēģisku iemeslu dēļ ar tādu centru uzticamu tīklu starpniecību kā ANO Humānās palīdzības noliktavas.

- (11) *rescEU* spējas, ko iegādājušās, nomājušās, ņēmušās līzingā vai citādi uz līguma pamata ieguvušās dalībvalstis, varētu izmantot valstu vajadzībām, taču tikai tad, kad tās netiek izmantotas vai nav vajadzīgas Savienības mehānisma reaģēšanas operācijās.
- (12) Vajadzības gadījumā Savienība ir ieinteresēta reaģēt uz ārkārtējām situācijām trešās valstīs. Lai gan *rescEU* spējas ir galvenokārt izveidotas, lai tās izmantotu kā drošības tīklu Savienībā pienācīgi pamatotos gadījumos un ņemot vērā humanitāros principus, tās varētu izvietot arī ārpus Savienības.
- (13) Lai atbalstītu dalībvalstis palīdzības sniegšanā, Eiropas civilās aizsardzības rezerve būtu vēl vairāk jāstiprina, līdzfinansējot iekļauto spēju darbības izmaksas, kad šīs spējas tiek izvietotas ārpus Savienības.
- (14) Vajadzīgās transportēšanas un loģistikas spējas iegūšana ir būtiska, lai Savienība varētu reaģēt uz dažādām ārkārtējām situācijām Savienībā un ārpus tās. Tai ir liela nozīme daudzfunkcionālu gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanā ārkārtējās situācijās un palīdzības savlaicīgas transportēšanas un sniegšanas nodrošināšanā Savienībā, kā arī uz valstīm ārpus Savienības un no tām. Tāpēc *rescEU* spējās būtu jāiekļauj arī transportēšanas spējas.
- (15) Savienības mehānismam būtu arī jāsniedz transportēšanas palīdzība, kas vajadzīga vides katastrofu gadījumā, saskaņā ar principu “piesārņotājs maksā”, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. panta 2. punktā, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/35/EK⁷ par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atļidzināšanu.
- (16) Ņemot vērā to, ka *rescEU* spēju izvietošana Savienības mehānisma reaģēšanas operācijās rada būtisku Savienības pievienoto vērtību, nodrošinot efektīvu un ātru reaģēšanu cilvēkiem ārkārtējās situācijās, būtu jānosaka papildu pienākumi atpazīstamības jomā Savienības atpazīstamības nodrošināšanai.
- (17) Lai palielinātu elastību, kā arī panāktu optimālu budžeta izpildi, budžeta izpildes metodēs būtu jāiekļauj netieša pārvaldība.
- (18) Lai veicinātu paredzamību un ilgtermiņa efektivitāti, Komisijai, īstenojot Lēmumu Nr. 1313/2013/ES, būtu jāpieņem gada vai daudzgadu darba programmas, kurās norādīti plānotie piešķirumi. Tas varētu palīdzēt nodrošināt Savienībai vairāk elastības budžeta izpildē un tādējādi pastiprināt novēršanas un sagatavotības darbības.
- (19) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046⁸ (Finanšu regula) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁹, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95¹⁰, Padomes Regulu

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atļidzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp.).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta

(Euratom, EK) Nr. 2185/96¹¹ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939¹² Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu, ieskaitot krāpšanas gadījumus, novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu, vajadzības gadījumā piemērojot administratīvus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvo izmeklēšanu, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un ierosināt kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371¹³. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* — attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību atbilstoši Padomes Regulai (ES) 2017/1939, un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas. Minētā iemesla dēļ nolīgumos ar trešām valstīm un teritorijām un ar starptautiskām organizācijām, kā arī līgumos vai nolīgumos, kas izriet no šā lēmuma īstenošanas, būtu jāietver noteikumi, kas skaidri pilnvaro Komisiju, Eiropas Revīzijas palātu, *EPPO* un *OLAF* veikt šādas revīzijas, pārbaudes un apskates uz vietas saskaņā ar to attiecīgo kompetenci, turklāt nodrošinot, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir visas trešās personas, kas iesaistītas Savienības finansējuma īstenošanā.

- (20) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, var piedalīties Savienības programmās saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošanu ar lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis var arī piedalīties, pamatojoties uz citiem tiesību instrumentiem. Šajā lēmumā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.
- (21) Ārkārtējā situācijā, kas jārisina nekavējoties, Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos tas vajadzīgs nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ. Tādējādi Savienība varētu nekavējoties reaģēt uz liela mēroga ārkārtējām situācijām, kas varētu būtiski ietekmēt cilvēku dzīvību, veselību, vidi, īpašumu un kultūras mantojumu, vienlaicīgi ietekmējot lielāko daļu vai visas dalībvalstis.

un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013, 1. lpp).

¹⁰ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

¹¹ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

¹² Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (22) Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 19. pantā minētais finansējums ir jāaizstāj ar jaunajiem skaitļiem, kas paredzēti Komisijas atjauninātajā priekšlikumā par 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu (“DFS”).
- (23) Lai gan novēršanas un sagatavotības pasākumi ir svarīgi Savienības noturības pastiprināšanai dabas un cilvēku izraisītu katastrofu gadījumā, tomēr pēc būtības nav iespējams paredzēt, ka notiks katastrofa, tās laiku un apmēru. Nesenā Covid-19 krīze ir parādījusi, ka atbilstošas reaģēšanas nodrošināšanai pieprasītie finanšu resursi katru gadu var ievērojami atšķirties, un tie būtu jādara pieejami nekavējoties. Paredzamības principa saskaņošana ar nepieciešamību ātri reaģēt uz jaunām vajadzībām attiecīgi nozīmē, ka jāpielāgo programmu finansiālā īstenošana. Tāpēc papildus Finanšu regulas 12. panta 4. punktā minētajam ir lietderīgi atļaut pārnest neizlietotās apropriācijas tikai uz nākamo gadu un tās paredzēt tikai reaģēšanas darbībām.
- (24) Saskaņā ar regulu (Eiropas Savienības atveseļošanas instruments) un ar to piešķirto resursu robežās būtu jāveic atveseļošanas un noturības pasākumi saskaņā ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu, lai novērstu Covid-19 krīzes līdz šim vēl nepieredzēto ietekmi¹⁴. Šie papildu resursi būtu jāizmanto tā, lai nodrošinātu atbilstību regulā [par Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu] noteiktajiem termiņiem.
- (25) Lēmuma Nr. 1313/2013/ES I pielikums nav pietiekami elastīgs, lai Savienība varētu pienācīgi pielāgot investīcijas novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā, un tāpēc tas ir svītrots. Investīciju līmenis, kas iedalāms katastrofu riska pārvaldības cikla dažādiem posmiem, ir jānosaka iepriekš. Šis elastīguma trūkums liedz Savienībai reaģēt uz katastrofu neparedzamo raksturu.
- (26) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Lēmums Nr. 1313/2013/ES,

IR PIENĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lēmumu Nr. 1313/2013/ES groza šādi:

- (1) 3. panta 2. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:
- “b) panākumus, kuri gūti, uzlabojot sagatavotību katastrofām: kurus nosaka pēc to reaģēšanas spēju apjoma, kas Eiropas civilās aizsardzības rezervē iekļautas saistībā ar 11. pantā minētajiem spēju mērķiem, *CECIS* reģistrēto moduļu skaita un to *rescEU* spēju skaita, kas izveidotas, lai sniegtu palīdzību milzīgas pārslodzes situācijās;”;
- (2) lēmuma 6. pantu groza šādi:
- (a) panta 1. punkta e) apakšpunktu aizstāj ar šādu:
- “e) brīvprātīgi piedalās salīdzinošā izvērtēšanā attiecībā uz riska pārvaldības spēju novērtēšanu;”;
- (b) iekļauj šādu f) apakšpunktu:

¹⁴

OV L ...

“f) uzlabo katastrofu radīto zaudējumu datu vākšanu valsts vai attiecīgā vietējā līmenī, lai nodrošinātu uz pierādījumiem balstītu scenāriju izstrādi, kā minēts 10. panta 1. punktā.”;

(c) pievieno šādu 5. punktu:

“5. Komisija nosaka Savienības mērķus noturības pret katastrofām jomā, lai atbalstītu novēršanas un sagatavotības darbības. Mērķi noturības pret katastrofām jomā nodrošina kopīgu pamatu kritiski svarīgu sabiedrības funkciju saglabāšanai, piedzīvojot liela mēroga katastrofas izraisītu lavīnas efektu, un iekšējā tirgus darbības nodrošināšanai. Mērķu pamatā ir uz nākotni vērsti scenāriji, kas ietver klimata pārmaiņu ietekmi uz katastrofu risku, datus par iepriekšējiem gadījumiem un pārnozaru ietekmes analīzi, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātiem cilvēkiem.

Lai noteiktu Savienības mērķus noturības pret katastrofām jomā, Komisija attiecīgā gadījumā tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 30. pantu.”;

(3) lēmuma 7. pantu aizstāj ar šādu:

“7. pants

Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs

1. Izveido ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centru (*ERCC*). *ERCC* nodrošina operatīvās spējas 7 dienas nedēļā un 24 stundas diennaktī un kalpo dalībvalstīm un Komisijai Savienības mehānisma mērķu sasniegšanai.

ERCC jo īpaši reāllaikā koordinē, uzrauga un atbalsta reaģēšanu ārkārtējās situācijās Savienības mērogā. *ERCC* strādā ciešā saziņā ar valstu krīzes sistēmām, civilās aizsardzības iestādēm un attiecīgajām Savienības struktūrām.

2. *ERCC* ir piekļuve operatīvajām, analītiskajām, uzraudzības, informācijas pārvaldības un sakaru spējām, lai risinātu dažādas krīzes situācijas Savienībā un ārpus tās.”;

(4) lēmuma 8. pantu groza šādi:

(a) panta c) punktu aizstāj ar šādu:

“c) sadarbojas ar dalībvalstīm:

- lai izstrādātu transnacionālas atklāšanas un brīdināšanas sistēmas Savienības interesēs;
- lai labāk integrētu esošās sistēmas, izmantojot daudzējāda apdraudējuma pieeju un līdz minimumam samazinot sagatavošanās laiku, kas vajadzīgs, lai reaģētu uz katastrofām;
- lai uzturētu un turpinātu attīstīt situācijas apzināšanās un analīzes spējas;
- lai nodrošinātu uzraudzību un sniegtu konsultācijas, pamatojoties uz uzkrāto zinātnisko pieredzi, par katastrofām un attiecīgā gadījumā par klimata pārmaiņu ietekmi;
- lai zinātnisko informāciju ietvertu operatīvajā informācijā;
- lai izveidotu, uzturētu un attīstītu Eiropas zinātniskās partnerības attiecībā uz dabas un cilvēku izraisītiem apdraudējumiem, kurām pēc kārtas būtu jāveicina savstarpējā saistība starp valstu agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmām un to saistību ar *ERCC* un *CECIS*;

- lai ar uzkrāto zinātnisko pieredzi, inovatīvām tehnoloģijām un kompetenci atbalstītu dalībvalstis un pilnvarotās starptautiskās organizācijas, kuras turpina attīstīt agrīnās brīdināšanas sistēmas.”;

b) iekļauj šādu l) punktu:

“l) atbalsta dalībvalstis, tām piedāvājot mērķtiecīgu situācijas apzināšanas analīzi, cita starpā sadarbojoties ar agrīnās brīdināšanas dienestiem.”;

(5) lēmuma 9. pantā pievieno šādu punktu:

“10. Ja ārkārtējo situāciju pakalpojumus sniedz *Galileo*, *Copernicus*, *GOVSATCOM* vai citi kosmosa programmas komponenti¹⁵, katra dalībvalsts var nolemt tos izmantot.

Ja dalībvalsts nolemj izmantot pirmajā daļā minētos *Galileo* sniegtos ārkārtējo situāciju pakalpojumus, tā identificē un paziņo Komisijai valsts iestādes, kuras ir pilnvarotas izmantot minēto ārkārtējās situācijas pakalpojumu.”

(6) lēmuma 10. pantu aizstāj ar šādu:

“10. pants

Noturības pret katastrofām plānošana

“1. Komisija un dalībvalstis sadarbojas, lai uzlabotu pārnozaru noturības plānošanu gan attiecībā uz dabas, gan cilvēku izraisītām katastrofām, kuras varētu izraisīt pārrobežu ietekmi, cita starpā klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi. Noturības plānošana ietver Savienības līmeņa scenāriju izstrādi katastrofu novēršanai un reaģēšanai uz tām, pamatojoties uz 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem riska novērtējumiem un 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto pārskatu par riskiem, 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto katastrofu riska pārvaldības plānošanu, 6. panta 1. punkta f) apakšpunktā minētajiem katastrofu radīto zaudējumu datiem, līdzekļu apzināšanu un plānu izstrādāšanu reaģēšanas spēju izvietojumam, ņemot vērā 6. panta 5. punktā minētos Savienības mērķus noturības pret katastrofām jomā.

2. Komisija un dalībvalstis nosaka un veicina sinerģiju starp civilās aizsardzības palīdzību un humānās palīdzības finansējumu, ko sniedz Savienība un dalībvalstis noturības pret katastrofām plānošanā attiecībā uz reaģēšanas operācijām humānās krīzēs ārpus Savienības.”;

(7) lēmuma 11. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Pamatojoties uz apzinātajiem riskiem, 6. panta 5. punktā minētajiem mērķiem noturības jomā, 10. panta 1. punktā minēto scenāriju izstrādi un kopīgajām spējām un to nepietiekamību, Komisija ar īstenošanas aktiem saskaņā ar 33. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru nosaka Eiropas civilās aizsardzības rezervei nepieciešamo svarīgāko reaģēšanas spēju veidus un skaitu (“spēju mērķi”).

Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm uzrauga to spēju mērķu īstenošanas progresu, kas izklāstīti šā punkta pirmajā daļā minētajos īstenošanas aktos, un apzina iespējamu būtisku reaģēšanas spēju nepietiekamību Eiropas civilās aizsardzības rezervē. Ja šāda

¹⁵

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/..., ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulu (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES.

nepietiekamība ir apzināta, Komisija pārbauda, vai nepieciešamās spējas dalībvalstīm ir pieejamas ārpus Eiropas civilās aizsardzības rezerves. Komisija mudina dalībvalstis novērst būtisku reaģēšanas spēju nepietiekamību Eiropas civilās aizsardzības rezervē. Tā šajā ziņā var atbalstīt dalībvalstis saskaņā ar 20. pantu un 21. panta 1. punkta i) apakšpunktu un 2. punktu.”;

(8) lēmuma 12. pantu groza šādi:

(a) panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:

“2. Komisija ar īstenošanas aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 33. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru nosaka, no kādām spējām sastāv *rescEU*, pamatojoties uz 6. panta 5. punktā minētajiem mērķiem noturības jomā, 10. panta 1. punktā minēto scenāriju izstrādi, ņemot vērā apzinātos un jaunus riskus un kopīgās spējas un to nepietiekamību Savienības līmenī, jo īpaši tādās jomās kā meža ugunsgrēku dzēšana no gaisa, ķīmiskie, bioloģiskie, radioloģiskie un nukleārie incidenti un neatliekamās medicīniskās palīdzības reaģēšanas pasākumi.

3. Komisija vai dalībvalstis *rescEU* spējas iegādājas, nomā, ņem līzingā un/vai citādi iegūst uz līguma pamata. Komisija *rescEU* spējas var iegādāties, nomāt, ņemt līzingā vai citādi iegūt uz līguma pamata, lai veidotu aprīkojuma krājumus un tos izplatītu vai sniegtu pakalpojumus dalībvalstīm, izmantojot iepirkuma procedūras saskaņā ar Savienības finanšu noteikumiem. Ja *rescEU* spējas iegādājas, nomā, ņem līzingā vai citādi uz līguma pamata iegūst dalībvalstis, Komisija var dalībvalstīm piešķirt tiešas dotācijas bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus.

Komisija un ikviena dalībvalsts, ja vēlas, var *rescEU* spēju iegūšanas nolūkā sākt kopīgā iepirkuma procedūru, ko veic saskaņā ar Finanšu regulas 165. pantu.

rescEU spējas uzņem tās dalībvalstis, kuras minētās spējas iegādājas, nomā, ņem līzingā vai citādi iegūst uz līguma pamata. Savienības noturības pastiprināšanas nolūkā *rescEU* spējas, ko Komisija iegādājusies, nomājusi, ņēmusi līzingā vai citādi ieguvusi uz līguma pamata, ir stratēģiski iepriekš jāizvieto Savienībā. Apspriežoties ar dalībvalstīm, *rescEU* spējas, ko Komisija iegādājusies, nomājusi, ņēmusi līzingā vai citādi ieguvusi uz līguma pamata, varētu arī būt izvietotas trešās valstīs ar uzticamu tīklu starpniecību, kurus pārvalda attiecīgas starptautiskās organizācijas.”;

(b) panta 10. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

“*rescEU* spējas var izvietot ārpus Savienības saskaņā ar šā panta 6. līdz 9. punktu.”;

(9) lēmuma 15. panta 3. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) ar mērķi veidot kopīgu situācijas apzināšanos vāc un analizē apstiprinātu informāciju par situāciju sadarbībā ar skarto dalībvalsti un izplata to dalībvalstīm;”;

(10) lēmuma 17. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem:

“1. Komisija var atlasīt, iecelt un nosūtīt ekspertu vienību, kas sastāv no dalībvalstu izvirzītiem ekspertiem:

(a) ja tiek prasītas specializētas zināšanas novēršanas jomā saskaņā ar 5. panta 2. punktu;

(b) ja tiek prasītas specializētas zināšanas sagatavotības jomā saskaņā ar 13. panta 3. punktu;

(c) ja katastrofa ir Savienībā, kā minēts 15. panta 5. punktā.

(d) ja katastrofa ir ārpus Savienības, kā minēts 16. panta 3. punktā;

Vienībā var integrēt Komisijas un citu Savienības dienestu ekspertus, lai atbalstītu šo vienību un sekmētu sadarbību ar ERCC. Vienībā var integrēt ANO aģentūru vai citu starptautisku organizāciju nosūtītus ekspertus, lai padarītu ciešāku sadarbību un sekmētu kopējus novērtējumus.

Ja tas vajadzīgs operatīvās efektivitātes nodrošināšanai, Komisija var atvieglot papildu ekspertu, tehniskā un zinātniskā atbalsta izvietojumu un piesaistīt līdz šim uzkrātās zinātnieku, neatliekamās medicīniskās palīdzības jomas un nozaru speciālās zināšanas.

2. Ekspertu atlases un iecelšanas procedūra ir šāda:

- (a) dalībvalstis uz savu atbildību izvirza ekspertus, kurus var nosūtīt kā ekspertu vienību dalībniekus;
- (b) Komisija minētajām vienībām atlasa ekspertus un vadītāju, pamatojoties uz viņu kvalifikāciju un pieredzi, cita starpā Savienības mehānisma jomā pabeigtās apmācības līmeni un līdzšinējo pieredzi, kas gūta ar Savienības mehānismu saistītās misijās un citā starptautiska mēroga palīdzības darbā; atlases pamatā ir arī citi kritēriji, ieskaitot valodu prasmi, ar mērķi nodrošināt, ka vienībai kopumā ir konkrētā situācijā vajadzīgās iemaņas;
- (c) Komisija ieceļ misijas ekspertus un vienības vadītājus, vienojoties ar dalībvalsti, kas tos izvirzījusi.

Komisija paziņo dalībvalstīm par papildu ekspertu atbalstu, kas sniegts saskaņā ar 1. punktu.”;

- (11) lēmuma 18. pantu aizstāj ar šādu:

“18. pants

Transports un aprīkojums

1. Tādas katastrofas gadījumā, kas notiek vai nu Savienībā vai ārpus tās, Komisija var palīdzēt dalībvalstīm piekļūt aprīkojumam vai transporta un loģistikas resursiem, veicot šādas darbības:

- a) sniedzot un apmainoties ar informāciju par aprīkojumu un transporta un loģistikas resursiem, ko dalībvalstis var darīt pieejamus, lai veicinātu šāda aprīkojuma vai transporta un loģistikas resursu apvienošanu;
- b) palīdzot dalībvalstīm apzināt transporta un loģistikas resursus, kas varētu būt pieejami no citiem avotiem, cita starpā komercirtgū, un atvieglojot tām piekļuvi šādiem resursiem; vai
- c) palīdzot dalībvalstīm apzināt aprīkojumu, kas varētu būt pieejams no citiem avotiem, cita starpā komercirtgū.

2. Komisija var papildināt dalībvalstu nodrošinātos transporta un loģistikas resursus, nodrošinot papildu resursus, kas vajadzīgi, lai varētu ātri reaģēt uz katastrofām.

3. Dalībvalsts vai trešās valsts prasītā palīdzība var ietvert tikai transporta un loģistikas resursus, kas paredzēti reaģēšanai uz katastrofām, izmantojot palīdzības piegādes vai aprīkojumu, ko dalībvalsts vai valsts, kas prasa palīdzību, iepirkusi trešā valstī.”;

- (12) lēmuma 19. pantu groza šādi:

- (a) iekļauj šādu punktu:

“1.a Savienības mehānisma īstenošanai atvēlētais finansējums 2021.–2027. gadā ir 1 268 282 000 EUR pašreizējās cenās.”;

(b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Apropriācijas, ko atlīdzina tādu pasākumu saņēmēji, kas veikti reaģējot uz katastrofām, ir piešķirtie ieņēmumi Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē.”;

(c) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Šā panta 1. un 1.a punktā minēto finansējumu piešķir, lai segtu darbības saistībā ar dabas un cilvēka izraisītu katastrofu novēršanu, sagatavošanos tām un reaģēšanu uz tām.”;

(d) panta 5. un 6. punktu svīturo;

(13) iekļauj šādu pantu:

“19.a pants

Līdzekļi no Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta

Regulas [par Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu] 2. pantā minētos pasākumus īsteno saskaņā ar šo lēmumu, izmantojot summas, kas norādītas minētās regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta iv) punktā, ievērojot regulas 4. panta 4. un 8. punktu.

Minētās summas veido ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punktu.”;

(14) lēmuma 20.a pantu aizstāj ar šādu:

“20.a pants

Atpazīstamība un apbalvojumi

1. Savienības finansējuma saņēmēji, kā arī sniegtās palīdzības saņēmēji dara zināmu Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā atpazīstamību (jo īpaši, kad tiek popularizētas darbības un to rezultāti), sniedzot dažādām auditorijām, cita starpā plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.

Jebkādai palīdzībai vai finansējumam, ko sniedz saskaņā ar šo lēmumu, nodrošina attiecīgu atpazīstamību. Dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka sabiedrības informēšana par operācijām, ko finansē saskaņā ar Savienības mehānismu:

- ietver attiecīgas atsauces uz Savienības mehānismu;
- vizuāli atspoguļo Savienības mehānisma finansēto vai līdzfinansēto spēju marķējumu;
- darbību īstenošanā atspoguļo Savienības emblēmu;
- proaktīvi ziņo par Savienības atbalstu valstu plašsaziņas līdzekļiem un ieinteresētajām personām, kā arī savos saziņas kanālos;
- atbalsta komunikācijas pasākumus, ko Komisija rīko saistībā ar operācijām.

2. Saistībā ar šo lēmumu, tā darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Šim lēmumam piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. panta 1. punktā minētajiem mērķiem.

3. Komisija piešķir medaļas, lai atzinīgi novērtētu un godinātu ilggadējo ieguldīto darbu un ievērojamās iemaksas Savienības mehānismā.”;

(15) lēmuma 21. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punkta g) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“g) attīstīt noturības plānošanu saskaņā ar Savienības mehānismu, kā minēts 10. pantā.”;

(b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Ar finansiālo palīdzību, kas paredzēta 1. punkta j) apakšpunktā minētajai darbībai, sedz visas izmaksas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu *rescEU* spēju pieejamību un izvietojamību saskaņā ar Savienības mehānismu atbilstīgi šā punkta otrajai daļai. Attiecināmo izmaksu kategorijas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu *rescEU* spēju pieejamību un izvietojamību, ir noteiktas Ia pielikumā.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 30. pantu, lai grozītu Ia pielikumu attiecībā uz attiecināmo izmaksu kategorijām.

Šajā punktā minēto finansiālo palīdzību var īstenot ar daudzgadu darba programmām. Darbībām, kuru ilgums pārsniedz vienu gadu, budžeta saistības var tikt sadalītas gada maksājumos.”;

(c) panta 4. punktu svītrot;

(16) lēmuma 22. panta b) punktu aizstāj ar šādu:

“b) katastrofas gadījumā atbalsts dalībvalstīm gūt piekļuvi 23. pantā noteiktajam aprīkojumam un transporta un loģistikas resursiem;

(17) lēmuma 23. pantu aizstāj ar šādu:

“23. pants

Attiecināmās darbības, kas ir saistītas ar aprīkojumu un operācijām

1. Par šādām darbībām ir tiesības saņemt finansiālu palīdzību saskaņā ar Savienības mehānismu, lai nodrošinātu piekļuvi aprīkojumam un transporta un loģistikas resursiem:

(a) informācijas sniegšana un apmaiņa par aprīkojumu un transporta un loģistikas resursiem, kurus dalībvalstis nolēmušas darīt pieejamus, lai atvieglinātu šāda aprīkojuma vai transporta un loģistikas resursu apvienošanu;

(b) palīdzība dalībvalstīm nolūkā apzināt transporta un loģistikas resursus, kas varētu būt pieejami no citiem avotiem, cita starpā komercitrgū, un to piekļuves atvieglošana šādiem resursiem;

(c) palīdzība dalībvalstīm nolūkā apzināt aprīkojumu, kas varētu būt pieejams no citiem avotiem, cita starpā komercitrgū;

(d) tādu transporta un loģistikas resursu finansēšana, kas vajadzīgi ātrai reaģēšanai uz katastrofām. Par šīm darbībām ir tiesības saņemt finansiālu atbalstu tikai tad, ja ir ievēroti šādi kritēriji:

i) palīdzība saskaņā ar Savienības mehānismu ir prasīta atbilstoši 15. un 16. pantam;

ii) ir vajadzīgi papildu transporta un loģistikas resursi, lai saskaņā ar Savienības mehānismu nodrošinātu efektīvu reaģēšanu uz katastrofām;

- iii) palīdzība atbilst *ERCC* apzinātajām vajadzībām, un to sniedz saskaņā ar *ERCC* ieteikumiem par palīdzības sniegšanas tehniskajām specifikācijām, kvalitāti, grafiku un kārtību;
- iv) palīdzību saskaņā ar Savienības mehānismu tieši vai ar Apvienoto Nāciju Organizācijas vai tās aģentūru, vai attiecīgas starptautiskās organizācijas starpniecību ir pieņēmusi valsts, kas prasījusi palīdzību;
- v) trešās valstīs notikušu katastrofu gadījumā palīdzība papildina visu vispārējo Savienības humāno palīdzību.

1.a Savienības finansiālās palīdzības summa, ko piešķir Eiropas civilās aizsardzības rezervē iepriekš neiekļauto spēju transportam, kuras katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā izvieto Savienībā vai ārpus tās, un jebkādam citam transporta atbalstam, kas vajadzīgs, lai reaģētu uz katastrofu, nepārsniedz 75 % no kopējām attiecināmajām izmaksām.

2. Savienības finansiālās palīdzības summa, ko piešķir Eiropas civilās aizsardzības rezervē iepriekš iekļautām spējām, nepārsniedz 75 % no izmaksām, kas katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā Savienībā vai ārpus Savienības rodas saistībā ar spēju darbību, ieskaitot transportu.

4. Ar Savienības finansiālo palīdzību transporta un loģistikas resursiem var papildus segt ne vairāk kā 100 % no kopējām attiecināmajām izmaksām, kas minētas a)–d) apakšpunktā, ja tas vajadzīgs, lai dalībvalstu sniegtās palīdzības apvienošanu padarītu operatīvi efektīvu un ja izmaksas ir saistītas ar kādu no šādiem gadījumiem:

- (a) īslaicīga glabātavu jaudas noma, lai uz laiku uzglabātu dalībvalstu sniegtās palīdzības objektus ar nolūku vienkāršot to koordinētu transportēšanu;
- (b) transportēšana no dalībvalsts, kas piedāvā palīdzību, uz dalībvalsti, kura atvieglo tās koordinētu transportēšanu;
- (c) dalībvalstu sniegtās palīdzības objektu pārsaiņošana, lai maksimāli izmantotu pieejamo transporta ietilpību vai lai ievērotu īpašas operatīvas prasības; vai
- (d) apvienotās palīdzības objektu vietēja transportēšana, tranzīts un uzglabāšana nolūkā nodrošināt koordinētu piegādi palīdzību prasījušās valsts galamērķī.

4.a Ja *resceEU* spējas izmanto valsts vajadzībām saskaņā ar 12. panta 5. punktu, visas izmaksas, ieskaitot apkopes un remonta izmaksas, sedz dalībvalsts, kas izmanto spējas.

4.b Gadījumā, ja *resceEU* spējas izvieto saskaņā ar Savienības mehānismu, ar Savienības finansiālo palīdzību sedz 75 % no darbības izmaksām.

Atkāpjoties no pirmās daļas, ar Savienības finansiālo palīdzību sedz 100 % no to *resceEU* spēju darbības izmaksām, kuras nepieciešamas attiecībā uz katastrofām, kuru varbūtība ir maza, bet sekas — smagas, ja minētās spējas izvietotas saskaņā ar Savienības mehānismu.

4.c Izvietošanai ārpus Savienības, kā minēts 12. panta 10. punktā, ar Savienības finansiālo palīdzību sedz 100 % no darbības izmaksām.

4.d Ja ar šajā pantā minēto Savienības finansiālo palīdzību netiek segti 100 % no izmaksām, atlikušo izmaksu summu sedz palīdzības pieprasītājs, ja vien ar dalībvalsti, kas sniedz palīdzību, vai dalībvalsti, kas uzņem *resceEU* spējas, nav panākta cita vienošanās.

4.e *resceEU* spēju izvietošanai ar Savienības finansējumu var segt 100 % no jebkādam tiešajām izmaksām, kas nepieciešamas kravu, loģistikas līdzekļu un pakalpojumu transportēšanai Savienībā un uz Savienību no trešām valstīm.

5. Gadījumā, kad transporta apvienošanas operācijās ir iesaistītas vairākas dalībvalstis, viena dalībvalsts var uzņemties vadību, prasot Savienības finansiālo atbalstu par visu operāciju.

6. Ja dalībvalsts prasa, lai Komisija slēgtu līgumu par transportēšanas pakalpojumiem, Komisija prasa daļēji atlīdzināt izmaksas saskaņā ar 2., 3. un 4. punktā noteiktajām finansējuma likmēm.

6.a Neskarot 2. un 3. punktu, Savienības finansiālais atbalsts 1.a punktā minētās palīdzības transportēšanai, kas vajadzīga vides katastrofu gadījumā, uz kurām attiecas princips “piesārņotājs maksā”, var segt ne vairāk kā 100 % no kopējām attiecināmajām izmaksām. Piemēro šādus nosacījumus:

a) palīdzību lūdz skartā dalībvalsts, pamatojoties uz pienācīgi pamatotu vajadzību novērtējumu;

b) skartā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai pieprasītu un saņemtu kompensāciju no piesārņotāja saskaņā ar visām piemērojamajām starptautiskajām, Savienības vai valsts tiesību normām;

c) pēc kompensācijas saņemšanas no piesārņotāja skartā dalībvalsts nekavējoties atmaksā naudu Savienībai.

7. Savienības finanšu atbalstu attiecībā uz šajā pantā minētiem transporta un loģistikas resursiem ir tiesības saņemt par visām izmaksām, kas saistītas ar transporta un loģistikas resursu pārvietošanu, cita starpā par visām pakalpojumu, maksu, loģistikas un pārkraušanas, degvielas un iespējamām izmitināšanas izmaksām, kā arī par citām netiešām izmaksām, piemēram, nodokļiem, nodevām kopumā un tranzīta izmaksām.

8. Transporta izmaksas var būt vienības izmaksas, vienreizēji maksājumi vai vienotas likmes, ko nosaka pēc izmaksu kategorijas.”;

(18) lēmuma 25. pantu aizstāj ar šādu:

“25. pants

Finansiālās palīdzības veidi un īstenošanas procedūras

1. Komisija īsteno Savienības finansiālo atbalstu saskaņā ar Finanšu regulu.
2. Komisija īsteno Savienības finansiālo atbalstu saskaņā ar Finanšu regulu atbilstoši tiešas pārvaldības vai netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
3. Saskaņā ar šo lēmumu paredzēto finansiālo atbalstu var piešķirt visos Finanšu regulā noteiktajos veidos, jo īpaši dotāciju, iepirkuma veidā vai kā iemaksas ieguldījumu fondos.
4. Lai īstenotu šo lēmumu, Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem gada vai daudzgadu darba programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 33. panta 2. punktā. Gada vai daudzgadu darba programmās norāda plānotos mērķus, gaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi un to kopējo summu. Tajās iekļauj arī finansējamo darbību aprakstu, katrai darbībai piešķirto indikatīvo summu un indikatīvu īstenošanas grafiku. Attiecībā uz 28. panta 2. punktā minēto finansiālo atbalstu gada vai daudzgadu darba programmās apraksta darbības, kas plānotas 28. panta 2. punktā minētajās valstīs.

Tomēr gada vai daudzgadu darba programmas netiek prasītas darbībām, uz kurām attiecas reaģēšana uz katastrofām saskaņā ar IV nodaļu un kuras nevar paredzēt iepriekš.

5. Papildus Finanšu regulas 12. panta 4. punktam saistību un maksājumu apropriācijas, kas nav izlietas līdz tā finanšu gada beigām, par kuru tās iekļautas gada budžetā, automātiski pārnes, un par tām var uzņemties saistības un tās var izmaksāt līdz nākamā gada 31. decembrim. Pārnestās apropriācijas izmanto tikai reaģēšanas darbībām. Nākamajā finanšu gadā vispirms izmanto pārnestās apropriācijas.”;

- (19) lēmuma 27. pantu aizstāj ar šādu:

“27. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja kāda trešā valsts Savienības mehānismā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu vai saskaņā ar kādu citu juridisku instrumentu, minētā trešā valsts atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai piešķir tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, cita starpā pārbaudes uz vietas un inspekcijas, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.”;

- (20) lēmuma 30. pantu groza šādi:

- (a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 5. punktā un 21. panta 3. punkta otrajā daļā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2027. gada 31. decembrim.”;

- (b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 5. punktā un 21. panta 3. punkta otrajā daļā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai arī vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;

- (c) panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Saskaņā ar 6. panta 5. punktu un 21. panta 3. punkta otro daļu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja līdz minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

- (21) lēmuma 32. panta 1. punkta i) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“i) palīdzības objektu transportēšanai paredzētā atbalsta organizēšana, kā paredzēts 18. un 23. pantā.”;

- (22) lēmuma 33. pantā pievieno šādu punktu:

“3. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ Komisija saskaņā ar procedūru kura minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.”;

(23) lēmuma I pielikumu svītrot;

(24) lēmuma I pielikuma virsrakstu aizstāj ar šādu:

“Attiecināmo izmaksu kategorijas saskaņā ar 21. panta 3. punktu”

2. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Tomēr 1. panta 12. punkta a) un c) apakšpunktu piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

3. pants

Adresāti

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS	25
1.1.	Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums	25
1.2.	Attiecīgā(-ās) politikas joma(-s) (<i>programmu kopums</i>).....	25
1.3.	Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:	25
1.4.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	25
1.4.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks	25
1.4.2.	Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība	26
1.4.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas.....	27
1.4.4.	Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem	27
1.5.	Ilgums un finansiālā ietekme	29
1.6.	Paredzētie pārvaldības veidi.....	29
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI.....	30
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	30
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	30
2.2.1.	Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	30
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu.....	30
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī).....	31
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	31
3.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	32
3.1.	Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-s) ierosinātā(-s) budžeta izdevumu pozīcija(-s).....	32
3.2.	Aplēstā ietekme uz izdevumiem	33
3.2.1.	Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem	33
3.2.2.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	36
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	38

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu

1.2. Attiecīgā(-ās) politikas joma(-s) (*programmu kopums*)

14. Reaģēšana krīzes situācijās

Šis priekšlikums attiecas uz civilās aizsardzības jomu, un tā mērķis ir stiprināt Savienības civilās aizsardzības mehānismu (Savienības mehānismu).

Saskaņā ar jauno daudzgadu finanšu shēmas priekšlikumu finansējums, kas saistīts ar civilo aizsardzību, ir iekļauts vienā izdevumu kategorijā: 5. izdevumu kategorijā “**Noturība**, drošība un aizsardzība”. Konkrētais kopums ir “**Noturība un reaģēšana krīzes situācijā**”, 14. sadaļas 02. nodaļa. Šis kopums ietvers gan civilās aizsardzības iekšējo, gan ārējo dimensiju.

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību¹⁶

☒ spēkā esošas darbības pagarināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Priekšlikuma nolūks ir ieviest dažas mērķtiecīgas izmaiņas Padomes Lēmumā Nr. 1313/2013/ES (“lēmums”) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (“Savienības mehānisms”), kura ietvaros Eiropas Savienība atbalsta, koordinē un papildina dalībvalstu darbību civilās aizsardzības jomā, lai Savienībā un ārpus tās novērstu dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, sagatavotos tām un reaģētu uz tām. Šis priekšlikums balstīts uz solidaritātes un kopējas atbildības principiem, un tā vispārējais mērķis ir nodrošināt, ka Savienība var sniegt labāku atbalstu iedzīvotājiem krīzēs un ārkārtējās situācijās Eiropā un ārpus tās.

Ar šo lēmumu groza spēkā esošu darbību (Savienības mehānismu), un tas ir jāizskata paralēli izskatīšanas procesā esošajam priekšlikumam, ar ko arī groza Savienības mehānismu, kuru Komisija pieņēma 2019. gadā¹⁷.

Covid-19 pandēmija, atklājot pašreizējā regulējuma nepilnības, ir parādījusi, ka Eiropas Savienībai jābūt labāk sagatavotai liela mēroga kritiskām situācijām. Ņemot

¹⁶

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

¹⁷

COM(2019) 125 final, 7.3.2019.

vērā iepriekš minēto, tiek uzskatīts par nepieciešamu ierosināt papildu grozījumus spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā, lai stiprinātu Savienības mehānismu.

Šī iniciatīva attiecas uz finansējumu, kas daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam pieejams Savienības mehānismam.

1.4.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (ex ante)

Savienības mehānisms ir izrādījies lietderīgs līdzeklis, ar ko mobilizēt un koordinēt palīdzību, ko sniedz iesaistītās valstis, reaģējot uz krīzēm gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās, un tas ir reāls pierādījums Eiropas solidaritātei. Tomēr Covid-19 uzliesmojums un citās krīzēs gūtā operatīvā pieredze ir parādījusi, ka ir nepieciešams vēl vairāk pastiprināt Savienības mehānismu. Konkrēti tas nozīmē, ka šajā priekšlikumā iekļauto izmaiņu nolūks ir sasniegt šādus mērķus:

- a) stiprināt pārnozaru un sabiedrības sagatavotības pieeju pārrobežu katastrofu riska pārvaldībai, cita starpā nosakot pamatscenāriju un plānošanas elementus Eiropas līmenī;
- b) nodrošināt, ka Komisija var tieši iepirkt pietiekamu *rescEU* spēju drošības tīklu;
- c) nodrošināt Komisijai loģistikas spēju sniegt daudzfunkcionālus gaisa pārvadājumu pakalpojumus ārkārtējās situācijās un nodrošināt savlaicīgu palīdzības transportēšanu un sniegšanu;
- d) izstrādāt elastīgāku sistēmu reaģēšanai uz liela mēroga ārkārtējām situācijām;
- e) pastiprināt Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centra operatīvās koordinācijas un uzraudzības funkciju, lai atbalstītu ES ātru un efektīvu reakciju dažādās krīzes situācijās Savienībā un ārpus tās;
- f) padarīt iespējamās lielākas investīcijas sagatavotībā ES līmenī un vēl vairāk vienkāršot budžeta izpildi;
- g) padarīt iespējamu efektīvu un modulējamu ilgtspējīgu atveseļošanas darbību un noturības veicināšanas pasākumu finansēšanu Savienības civilās aizsardzības mehānisma ietvaros no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem, izmantojot finansējumu, kas darīts pieejams saskaņā ar projektu regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas (COM(2020)441 final).

Dalībvalstis, darbojoties atsevišķi, nevar pietiekami labi īstenot priekšlikuma mērķus. ES rīcība šajā jomā ietver tādu situāciju pārvaldību, kurām piemīt izteikts pārrobežu un vairāku iesaistīto valstu komponents, un tādēļ tām noteikti nepieciešama vispārēja koordinācija un saskaņota rīcība, kas pārsniedz valstu līmeni.

Covid-19 uzliesmojums ir parādījis, ka nopietnās ārkārtējās situācijās, kuru mērogs un tvērums skar visu Savienību, ir vajadzīga kolektīva, koordinēta un steidzama reakcija, lai novērstu sašķeltu pieeju, kas mazinātu Savienības reakcijas efektivitāti. Ņemot vērā steidzamās prasības piesaistīt resursus pietiekamā apjomā un izmantot tos visās dalībvalstīs, pamatojoties uz šo valstu vajadzībām, ir nepieciešams, lai Savienība rīkotos sadarbībā ar dalībvalstīm. Šādu ārkārtējo situāciju globālā dimensija un sekas prasa koordinētu rīcību, kas nodrošina ātru un efektīvu katastrofu seku mazināšanu, kā arī novērš šādu katastrofu atkātošanos.

Nemot vērā ieguvumus, kas izpaužas kā cilvēku upuru skaita, kā arī vides, ekonomikas un materiālo postījumu apmēra samazinājums, priekšlikums nodrošina skaidru Savienības pievienoto vērtību.

1.4.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Savienības mehānisms līdz šim ir panācis iepriecinošus rezultātus attiecībā uz sniegumu katrā no trim pīlāriem (novēršana/sagatavotība/reaģēšana). Iesaistītās valstis un galvenās ieinteresētās personas to kopumā vērtē pozitīvi. Tāds bija vispārējais secinājums pēc Savienības mehānisma (2014–2016) starpposma novērtēšanas, ko veica neatkarīgs konsultants (novērtējums publicēts 2017. gada augustā).

Vēl viena atziņa, kas gūta pēc starpposma novērtēšanas, kā arī no Eiropas Revīzijas palātas ziņojuma¹⁸, ir tā, ka ir nepieciešams uzlabot Savienības mehānisma rezultātu pārraudzības sistēmu. Šajā sakarā būtu jāuzlabo izmērāmība iespējamo kvantitatīvo rādītāju un pamatscenāriju veidā, lai varētu vairāk koncentrēties uz ilgtermiņa ietekmi. Komisija ir ieviesusi izmēramus rezultātu rādītājus visām darbībām. Tas ir pirmais solis ilgākā procesā, kura mērķis ir nodrošināt finanšu palīdzību mehānisma ietvaros, izmantojot uz rezultātiem vairāk vērstu pieeju.

Vēl viens svarīgs avots, uz kuru Komisija ir balstījusi priekšlikumu uzlabot Savienības mehānisma pašreizējo darbību, ir Savienības pārskats par riskiem¹⁹. Minētā pārskata sagatavošanai, pamatojoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem, tika izmantoti dalībvalstu iesniegtie valsts līmeņa riska novērtējumi.

Komisija balstās arī uz pieredzi, kas gūta:

- ārkārtējās situācijās, kas risinātas ar Savienības mehānisma palīdzību kopš tā izveidošanas 2001. gadā, un jo īpaši uz Covid-19 uzliesmojuma laikā apzināto pieredzi;
- no projektiem, kuri finansēti saistībā ar 2013. gadā publicētajiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus sagatavotības un novēršanas jomā; un
- no izmēģinājuma projekta, ko finansēja saistībā ar 2008. gadā publicēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumu dalībvalstu sadarbības pastiprināšanai cīņā pret meža ugunsgrēkiem.

1.4.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Pasākumi, kas paredzēti saskaņā ar pārskatīto Savienības mehānismu, ir saskaņoti ar Savienības visaptverošo mērķi, proti, nodrošināt, ka visas attiecīgās Savienības politikas jomas un instrumenti palīdz stiprināt Savienības spējas katastrofu riska pārvaldības jomā — no reaģēšanas un seku novēršanas līdz katastrofu novēršanai.

Konkrēti, īpaša uzmanība tiek veltīta tam, lai nodrošinātu ciešu koordināciju un saskanību ar darbībām, ko veic saskaņā ar citām ES politikas jomām un instrumentiem un kuru mērķis jo īpaši ir sargāt cilvēku dzīvību, novērst un atvieglot cilvēku ciešanas un aizsargāt cilvēka cieņu.

¹⁸ Eiropas Savienības Revīzijas palāta, “Savienības civilās aizsardzības mehānisms: reaģēšanas koordinācija katastrofu gadījumā ārpus ES kopumā ir bijusi efektīva”, īpašais ziņojums Nr. 33, 2016.

¹⁹ Komisijas dienestu darba dokuments “Overview of Natural and Man-made Disaster Risks the European Union may face” [Pārskats par dabas un cilvēku izraisītu katastrofu riskiem, ar kuriem Eiropas Savienība var saskarties], SWD(2017) 176 final, 23.5.2017.

Īpaši svarīga ir koordinācija ar jauno Savienības programmu “ES Veselība”. Savienības mehānisms koncentrēsies uz tiešajām reaģēšanas spējām krīzes situācijā, kurām ārkārtējā situācijā nekavējoties jābūt gatavībā un pieejamām, savukārt programmā “ES Veselība” būs ietvertas strukturālas, liela mēroga rezerves, cita starpā rīcībai gatava medicīniskā personāla un ekspertu rezerve, un veselības aprūpes sistēmu noturība. Minētie resursi būs izšķiroši svarīgi koordinētai reaģēšanai krīzes situācijā Savienības līmenī.

Saskanība ar:

- Padomes 1996. gada 20. jūnija Regulu (EK) Nr. 1257/96 par humāno palīdzību;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 27. jūnija Regulu (EK) Nr. 1406/2002 par Eiropas Jūras drošības aģentūras izveidošanu;
- Padomes 2002. gada 11. novembra Regulu (EK) Nr. 2012/2002, ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. novembra Regulu (EK) Nr. 1717/2006, ar ko izveido Stabilitātes instrumentu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regulu (ES) Nr. 375/2014, ar ko izveido Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpusu (iniciatīva “ES palīdzības brīvprātīgie”);
- Padomes Regulu (ES) 2016/369 (2016. gada 15. marts) par ārkārtas atbalsta sniegšanu Savienībā;
- Padomes Regulu (ES) 2020/521 (2020. gada 14. aprīlis), ar ko aktivizē ārkārtas atbalstu saskaņā ar Regulu (ES) 2016/369 un groza tās noteikumus, ņemot vērā COVID-19 uzliesmojumu;
- Padomes Regulu (ES) XXX/XX, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ **ierobežota ilguma** priekšlikums/iniciatīva

- ☒ darbības laiks: no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim
- ☒ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no 2021. līdz 2027. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no 2021. līdz 2032. gadam.

☐ **beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.6. Paredzētie pārvaldības veidi²⁰

☒ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☒ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☒ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☒ publisko tiesību subjektiem;
- ☒ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

PIEZĪMES

Savienības mehānisma budžeta izpildes ar netiešu pārvaldību ieviešana paralēli līdz šim izmantotajai budžeta izpildei ar tiešu pārvaldību nodrošina papildu instrumentu, ar ko optimizē budžeta izpildi. Ņemot vērā palielināto budžetu, sarakstā iekļauto struktūru daudzveidība uzlabos Savienības līdzekļu apguves vispārējo efektivitāti. Ņemot vērā civilās aizsardzības politikas kontekstu, kurā bieži jārisina neparedzami atgadījumi (dažādas cilvēku izraisītas un dabas katastrofas), ir svarīgi garantēt iekļaujošu (iesaistīto dalībnieku ziņā) un elastīgu DFS satvaru.

²⁰

Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Darbības un pasākumus, kuras saņem finansiālu atbalstu saskaņā ar šiem lēmumiem, regulāri uzrauga.

Komisijai ir jānovērtē Savienības mehānisms saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 34. pantu.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Savienības mehānisma ietvaros sniegto finansiālo palīdzību novēršanas un sagatavotības jomā izlieto saskaņā ar gada darba programmu, ko pieņēmusi Civilās aizsardzības komiteja. Komisija regulāri informē komiteju par darba programmas īstenošanu.

Īstenošanu veiks, izmantojot dotācijas un līgumus, un maksāšanas kārtība balstīsies uz pieredzi, kas uzkrāta līdz šim.

Pamatojoties uz Savienības mehānisma īstenošanā līdz šim gūto pieredzi un lai nodrošinātu Savienības mehānisma mērķu efektīvu īstenošanu, Komisija plāno īstenot darbības tiešā un netiešā pārvaldībā, pilnībā ņemot vērā saimnieciskuma, efektivitātes un saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma principus.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Spēkā esošo Eiropas Komisijas iekšējās kontroles sistēmu piemēro, lai nodrošinātu, ka Savienības mehānisma ietvaros pieejamie līdzekļi tiek izmantoti pareizi un saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

Pašreizējās sistēmas uzbūve ir šāda.

1. Galvenā dienesta (Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorāts (*ECHO ĢD*)) iekšējās kontroles vienība koncentrējas uz atbilstību civilās aizsardzības jomā spēkā esošajām administratīvajām procedūrām un tiesību aktiem. Šajā nolūkā tiek izmantota Komisijas iekšējās kontroles sistēma.

2. Saskaņā ar civilās aizsardzības budžetu piešķirto dotāciju un līgumu regulāra revīzija, ko veic ārējie revidenti, ir pilnībā iekļauta *ECHO ĢD* gada revīzijas plānā.

3. Vispārējo darbību novērtēšana, ko veic ārējie vērtētāji.

Veiktās darbības var revidēt Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai *OLAF* un Revīzijas palāta.

Attiecībā uz uzraudzību un pārraudzību tiks izmantota Humānās palīdzības instrumenta īstenošanā gūtā plašā pieredze, ieviešot izmaiņas, kas vajadzīgas, lai Savienības mehānismu īstenotu ar netiešu pārvaldību.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

ECHO ĢD kontroles stratēģijas aplēstās izmaksas ir 0,3 % no 2019. gada budžeta netiešas pārvaldības un 0,4 % no 2019. gada budžeta tiešas pārvaldības. Galvenie šā rādītāja elementi ir šādi:

- kopējās personāla izmaksas par *ECHO ĢD* ekspertiem uz vietas, kā arī finanšu un operatīvo vienību izmaksas, kuras reizinātas ar aplēsto laiku, kas vajadzīgs kvalitātes nodrošināšanas, kontroles un uzraudzības darbībām;
- kopējie resursi, kas *ECHO ĢD* Ārējās revīzijas sektorā tiek veltīti revīzijām un apstiprinājuma pārbaudēm.

Ņemot vērā šādu kontroles pasākumu mazās izmaksas un ar tiem saistītos, skaitļos izsakāmos ieguvumus (korekcijas un līdzekļu atgūšana) un skaitļos neizsakāmos ieguvumus (kontroles preventīvā un kvalitātes nodrošināšanas ietekme), Komisija var secināt, ka skaitļos izsakāmie un skaitļos neizsakāmie ieguvumi no kontroles pasākumiem ievērojami pārsniedz to ierobežotās izmaksas.

Attiecībā uz pilnvarotajām struktūrām, kas Savienības finansējumu īsteno ar netiešu pārvaldību, Komisija iegulda līdz 7 % no šo struktūru tiešajām attiecināmajām izmaksām, lai nodrošinātu Savienības finansējuma uzraudzību un pārvaldību.

To apstiprina daudzgadu atlikušo kļūdu īpatsvars 0,87 % apmērā, par ko Komisija 2019. gadā ziņoja sava Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorāta gadījumā.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Saskaņā ar Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģiju *ECHO ĢD* krāpšanas apkarošanas stratēģija tiek izmantota, lai nodrošinātu, ka:

- *ECHO ĢD* iekšējās kontroles, kas saistītas ar krāpšanas apkarošanu, pilnībā atbilst Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģijai,
- *ECHO ĢD* pieeja krāpšanas riska apkarošanā ir orientēta uz krāpšanas riska jomu konstatēšanu un atbilstošu reaģēšanu.

Sistēmas, ko izmanto Savienības līdzekļu izlietošanai trešās valstīs, nodrošina iespēju iegūt būtiskus datus, lai tos varētu izmantot krāpšanas riska pārvaldībā (piemēram, dubultās finansēšanas atklāšanā).

Vajadzības gadījumā var izveidot kontaktu grupas un attiecīgus IT rīkus, kuru mērķis ir analizēt krāpšanas gadījumus, kas saistīti ar civilās aizsardzības jomu.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-s) ierosinātā(-s) budžeta izdevumu pozīcija(-s)

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs 14: Reaģēšana krīzes situācijā 5. pozīcija: Drošība un aizsardzība	Dif./nedif. ²¹	no EBTA valstīm ²²	no kandidātvalstīm ²³	no trešām valstīm ²⁴	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
5.	14 01 01 — Savienības civilās aizsardzības mehānisms: atbalsta izdevumi	Nedif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
5.	14 02 01 — Savienības civilās aizsardzības mehānisms: novēršana un sagatavotība, un reaģēšana	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ

²¹ Dif. = Dif. diferencētās apropriācijas, nedif. = nediferencētās apropriācijas.

²² EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija. EBTA valstis, kas ietilpst EEZ, var pievienoties Savienības civilās aizsardzības mehānismam kā “iesaistītās valstis”, kā paredzēts Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 28. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

²³ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem. Šīs valstis var pievienoties Savienības civilās aizsardzības mehānismam kā “iesaistītās valstis”, kā noteikts Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 28. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

²⁴ Šajā tabulā “trešās valstis” būtu jāsaprot kā “citas Eiropas valstis”, kuras vēl nepiedalās Savienības civilās aizsardzības mehānismā, bet kuras nākotnē varētu pievienoties, kā paredzēts Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 28. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Iemaksas no citām trešām valstīm, izņemot iepriekš minētās, nav gaidāmas.

3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

Šajā tabulā ir norādīts finansējums, kas piešķirts Savienības civilās aizsardzības mehānismam 2021.–2027. gadā saskaņā ar 19. panta 1.a punktu. Ar šo tabulu aizstāj COM(2019) 125 *final* tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā ietverto tabulu.

Paredzamais izdevumu sadalījums 5. izdevumu kategorijā ir šāds:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija			5.	Noturība, drošība un aizsardzība							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. gada	KOPĀ
14 02 01 — Savienības civilās aizsardzības mehānisms: novēršana un sagatavotība, un reaģēšana	Saistības	(1)	89,703	94,744	101,055	106,454	282,036	292,363	298,210		1264,565
	Maksājumi	(2)	25,613	47,027	72,889	87,778	143,087	187,377	236,920	463,876	1262,565
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma ²⁵	Saistības = Mak sājumi	(3)	0,500	0,510	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563		3,717
KOPĀ apropriācijas — programmas piešķirums	Saistības	=1+3	90,203	95,254	101,575	106,985	282,577	292,915	298,773		1268,282
	Maksājumi	=2+3	26,113	47,537	73,409	88,309	143,628	187,929	237,483	463,876	1268,282

²⁵ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Papildus 19. panta 1.a punktā noteiktajam finansējumam būs pieejami 2 187 620 000 EUR (pašreizējās cenās) kā ārējie piešķirtie ieņēmumi Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē, izmantojot Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta finansējumu. Līdz 22 580 000 EUR no šīs summas var atvēlēt administratīviem izdevumiem, ieskaitot ārštata personāla izmaksas.

Paredzamais izdevumu sadalījums no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem ir šāds:

Savienības mehānisms / <i>RescEU</i>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gad a</i>	KOPĀ
Darbības izdevumi, ko finansē no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta ietvaros	Saistības	(1)	525,290	535,800	546,510	557,440					2165,040
	Maksājumi	(2)	150,192	270,024	409,595	320,738	209,535	72,916	9,477	722,563	2165,040
Administratīvā atbalsta izdevumi, ko finansē no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta ietvaros	Saistības = M aksājumi	(3)	3,040	3,100	3,160	3,220	3,290	3,350	3,420		22,580
Ārējie piešķirtie ieņēmumi — kopā	Saistības	=1+3	528,330	538,900	549,670	560,660	3,290	3,350	3,420		2187,620
	Maksājumi	=2+3	153,232	273,124	412,755	323,958	212,825	76,266	12,897	722,563	2187,620

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi		1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,500
Citi administratīvie izdevumi										
KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	XX	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,500

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas visu IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības	91,703	96,754	103,075	108,485	284,077	294,415	300,273		1278,782
	Maksājumi	27,613	49,037	74,909	89,809	145,128	189,429	238,983	463,876	1278,782

3.2.2. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,500
Citi administratīvie izdevumi	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Starpsuma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,500

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU ²⁶ KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi ^{27,28}	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	11,200
Citi administratīvie izdevumi	0,500	0,510	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	3,717
Citi administratīvie izdevumi	1,440	1,500	1,560	1,620	1,690	1,750	1,820	11,380
Starpsuma — ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	3,540	3,610	3,680	3,751	3,831	3,902	3,983	26,297

KOPĀ	5,040	5,110	5,180	5,251	5,331	5,402	5,483	36,797
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

²⁶ Piešķirtie ieņēmumi

²⁷ Piešķirtie ieņēmumi

²⁸ Piešķirtie ieņēmumi

3.2.2.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības	10	10	10	10	10	10	10
Delegācijas	-	-	-	-	-	-	-
Pētniecība	-	-	-	-	-	-	-
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu FTE) — AC, AL, END, INT un JED²⁹							
7. izdevumu kategorija							
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	- galvenajā mītnē	91	92	93	94	94	94
	- delegācijās	-	-	-	-	-	-
Finansēts no programmas piešķiruma ³⁰	- galvenajā mītnē	-	-	-	-	-	-
	- delegācijās	-	-	-	-	-	-
Pētniecība		-	-	-	-	-	-
Citi (piešķirtie ieņēmumi)		20	20	20	20	20	20
KOPĀ		30	30	30	30	30	30

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Šajā tabulā redzami skaitļi par kopējo vajadzīgo darbinieku skaitu papildus priekšlikumā COM(2019) 125 <i>final</i> paredzētajam. Šis pieprasījums ir pamatots ar ierosinātā budžeta ievērojamo palielinājumu un nepieciešamību pārvaldīt jaunas darbības vai sarežģītākas darbības. Prasītie pilnslodzes ekvivalenti strādās pie politikas izstrādes, juridiskiem jautājumiem, īpaši koncentrējoties uz iepirkuma jautājumiem, finanšu pārvaldību, revīzijām un izvērtēšanu.
Ārštata darbinieki	Prasītie pilnslodzes ekvivalenti strādās pie politikas izstrādes, juridiskiem jautājumiem, īpaši koncentrējoties uz iepirkuma jautājumiem, finanšu pārvaldību, revīzijām un izvērtēšanu.

²⁹ AC — līgumdarbinieki, AL — vietējie darbinieki, END — norīkotie valstu eksperti, INT — aģentūru darbinieki, JED — jaunākie eksperti delegācijās.

³⁰ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☐ citus ieņēmumus

Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija: ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ³¹						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
..... pants							

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

³¹ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.